WILLIAM BLAKE

Deneyim Şarkıları

ALTIKIRKBEŞ YAYIN

..ve sancı geç saatlerde

ALTIKIRKBEŞ YAYIN
Neredeyse bütün eserleri dizisi: 03

William Blake – Songs of Experience, 1794

Yayın Yönetmeni
Kaan Çaydamlı

Türkçesi
Suat Kemal Angı

Kapak Tasarımı
Altıkırkdört Yapım / Murat (K) Bozkurt

Sayfa Tasarımı
S. K. Angı

ALTIKIRKBEŞ YAYIN
bir Kaybedenler Kulübü tribidir.
Barbaros Bulvarı Marmara Apt. No: 68/10
Balmumcu - Beşiktaş
Tel: 0212 272 21 68
Fax: 0212 272 97 25
www.altikirkbes.wordpress.com

William Blake

(28 Kasım 1757, Londra – 12 Ağustos 1827, Londra)

İngiliz şair, ressam, oymabaskı ustası ve mistik.

Eserleri: *Poetical Sketches by W. B.* (1783), *Masumiyet Şarkıları* (1789), *The French Revolution* (1791, basılamadı, sadece bir prova kopyası var), *Songs of Experience* (1794), *The Poetical Works of W. B.* (1893, 3 cilt, der. E.J. Ellis ve W.B. Yeats; aynı isimde ikinci bir derleme, 1913, J. Sampson), *The Complete Writings of W. B.* (1957, der. Geoffrey Keynes), *The Letters of W. B.* (1968, der. Geoffrey Keynes).

Tıpkı basımları: *The Note-Book of W. B. – Called The Rosetti Manuscript* (1935, der. Geoffrey Keynes), *Blake's Illustrations to The Divine Comedy* (1953, der. Albert S. Roe), *Blake's Job: W. B.'s Illustrations of The Book of Job* (1966, der. S.F. Damon).

WILLIAM BLAKE

Deneyim Şarkıları

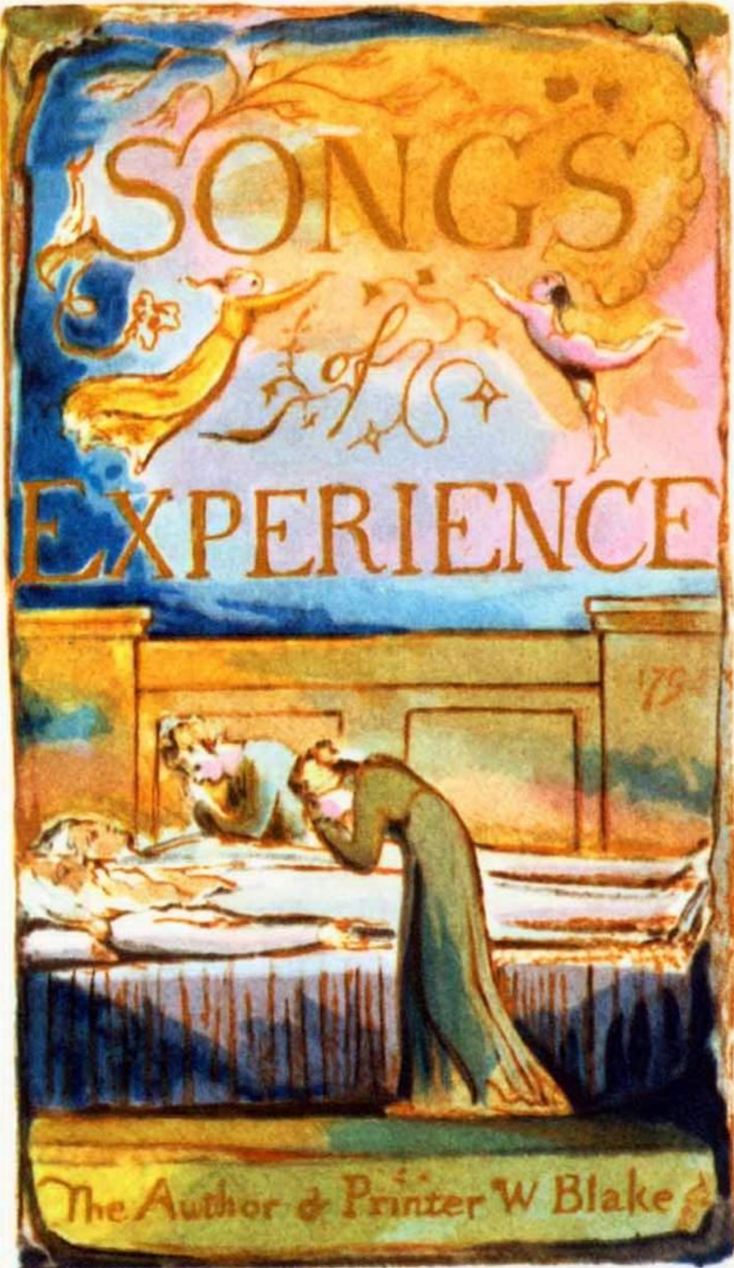
Türkçesi

Suat Kemal Angı

ALTIKIRKBEŞ YAYIN

Kadıköy, 2004

SONGS
of
EXPERIENCE
The Author & Printer W Blake

Sunuş

Şimdiyi, Geçmişi ve Geleceği gören,
Yalvacın sesine kulak ver!
Kutsal Söz'ü
İşitmiş kulakları,
Cennetin ağaçları arasında gezinen.

İnançsız Ruhu çağırıyor
Ve yıldızlı kutba hükmedebilen,
Akşamın çiyinde ağlıyor,
Ve düşen düşen ışık canlanır yeniden!

'Ah Dünya! Ah Dünya geri dön!
Çiyle kaplı çimenlerden fışkır!
Tükeniyor gece,
Ve gün doğuyor,
Bu mahmur kütleden.

'Bir daha gitme,
Neden gidesin hem?
Gün ağarana dek,
Yıldızlı yer
Islak kıyı
Verildi emrine.'

Is givn ther till the break of day

Yeryüzünün Yanıtı

Korkunç ve kasvetli karanlıktan,
Yeryüzü kaldırdı başını,
Sönmüş ışığı,
Taşlaşmış, ürkmüş!
Ve gri bir kederle kaplanmış saçları.

‘Islak kıyıda tutsak,
Yıldızlı Kıskançlık,
Soğuk ve saygın tutar inimi,
Ağlarken içinde,
Eski insanların duyarım Tanrısını.

‘İnsanoğlunun bencil babası!
Zalim, kıskanç, bencil korku!
Sevindirebilir
Gecede zincirlenmiş olanı,
Gençliğin bakirelerini ve seher yıldızını.

‘Tomurcuklar ve çiçekler açarken,
Gizler mi bahar neşesini?
Tohumları eken
Gündüz mü eker?
Ya sabanı süren, karanlıkta mı sürer toprağı?

‘Kemiklerimi donduran,
Parçala bu ağır zinciri,
Bencil! Beyhude!
O özgür Aşk! Ebedi yıkım!
Köleliğin kuşattığı.’

Eternal bane:
That free Love with bondage bound

Kesek ve Çakıl Taşı

‘Aşk memnun etmeye çalışmaz Kendini,
Ne de umursar kendi iyiliğini,
Ki başkasına verir tesellisini,
Ve kederinde Cehennemin, bir Cennet kurar.’

Böyle dedi, sığırların çiğnediği
Bir topak Kesek,
Ama şakıdı ırmaktaki Çakıl Taşı,
Şu uyaklı dizeleri:

‘Aşk yalnızca Özü arar memnun etmek,
Kendi sevinciyle kuşatmak için bir diğerini,
Başkalarının sevincinde yitirir teselliyi,
Ve nefretinde Cennetin, bir Cehennem kurar.’

Kutsal Perşembe

Zengin ve bereketli topraklarda,
Görülecek kutsal şey mi bu?
Sefalete terk edilmiş bebeler,
Soğuk, tefeci bir elin beslediği.

Neşeli bir şarkı olabilir mi?
Bir şarkı, bu ürperten çığlık?
Bu denli mi sefil onca çocuk?
Yoksulluğun diyarı burası!

Güneşleri onların asla parlamaz,
Çoraktır tarlalar, kıt kanaat yeter,
Yolları geçilmez olmuş dikenden,
Orada ebedi kış hüküm sürer.

Zira her nerede güneş ışısa,
Nereye bir damla yağmur yağsa,
Ne akıl almaz yoksulluk olur,
Ne de bebeler aç kalır orada.

Kaybolan Küçük Kız

Kahince görüyorum
Geleceği,
Uykudan uyanacak yeryüzü,
(Gömün derinlere bu sözü)

Kalkıp arayacak
Sevecen yaratanını,
Ve o yabani çöl
Zarif bir bahçe olacak.

Yazların parladığı
Ve asla solmadığı,
O güney ikliminde,
Uzanır tatlı Lyca.

Yedi yaz geçti
Dedi tatlı Lyca,
Vahşi kuşların şarkısını,
Dinleyip çok gezmişti.

‘Tatlı uyku gel bana
Bu ağacın altında,
Nerede uyur diye Lyca?
Ağlar mı anne baba?

‘Yabani çölde kaybolmuş
Küçük kızınız sizin,
Ağlıyorsa annesi,
Nasıl uyusun Lyca?

‘Sızlıyorsa kalbi,
Bırakın uyansın Lyca,
Eğer annem uyursa,
Ağlamayacak Lyca.

‘Çatıyor, çatıyor kaşlarını gece,
Bu parlak çölün üstüne,
Yumayım gözlerimi,
Doğsun izin ver ayın.’

Uzanmış yatıyordu Lyca,
Çıkarken yırtıcı hayvanlar,
Derin mağaralardan,
Dikkatle baktılar uyuyan kıza.

Öylece duruyordu aslan kral,
Dikmiş gözlerini bakireye,
Kutsal toprağın üstünde
Sonra başladı sıçramaya.

Uzanan Lyca’nın, leoparlar,
Kaplanlar oynuyor çevresinde,
Derken yaşlı aslan,
Savurdu altın yelesini

Ve kızın bağrını yaladı,
Ve sonra boynunu yaladı,
Gözlerindeki Melisa’dan,
Yakut yaşlar damladı,

Sıyırırken dişi aslan
İnce giysisini.
Ve taşıdılar inlerine,
Uyuyan, çıplak bakireyi.

Bulunan Küçük Kız

Gider Lyca’nın anne babası,
Dökerken çöller gözyaşı,
Bütün gece keder içinde,
Kale duvarlarından aşağı.

Yorgun ve kederli,
İnleyip boğuk boğuk,
Yedi gün kol kola,
Yürüdüler ıssız yolda.

Yedi gece uyudular,
Koyu gölgeler arasında,
Rüyalarında çocukları,
Vahşi çölde aç açık.

Patikalar boyunca solgun
Saçılır düşlenen imge,
Aç susuz, üzgün, zayıf,
Yankılanır apacı çığlık

Yükselerek huzursuzluktan,
Titreyen kadın razı çoktan,
Acısıyla dermansız ayakların,
Gidemez ki daha uzağa.

Taşıdı adam kadını,
Tükenmiş acıyan kollarla,
Yolları varıncaya,
Yatar durumdaki bir aslana.

Geri dönmek faydasızdı,
Derken ağır yelesi
Mıhladı onları toprağa,
Sonra yaklaştı heybetle

Koklayarak avına.
Fakat yatıştı korkuları,
Ellerini yalayınca,
Durdu sonra, sessizce yanlarında.

Büyük bir sürprizle dolu
Gözlerine baktılar
Ve şaştılar gördükleri,
Altınla kaplı ruha.

Başında bir taç vardı
Omuzlarından aşağı
Sarkmış altın saçları.
Uçup gitti tüm kaygıları.

‘İzleyin beni,’ dedi,
‘Üzmeyin kendinizi,
Sarayımın içinde Lyca,
Yatmış uyumakta.’

Koyuldular gene yola,
Hayalin peşi sıra,
Gördüler ki uyuyan kızları,
Vahşi kaplanlar arasında.

Bugün için ıssız
Küçük bir vadide yaşarlar,
Korkmadan uluyan kurtlardan,
Ne de hırlayan aslanlardan.

Baca Temizleyicisi

Küçük siyah bir şey karlar arasında,
Ağlıyor acının notalarında!
‘Söyle! Annen baban neredeler?’
‘Kiliseye dua etmeye gittiler.’

‘Çünkü mutluydum fundalıkta,
Ve gülümsüyordum karlar arasında,
Ölümün elbiseleriyle giydirdiler beni,
Ve öğrettiler acının nağmelerini.

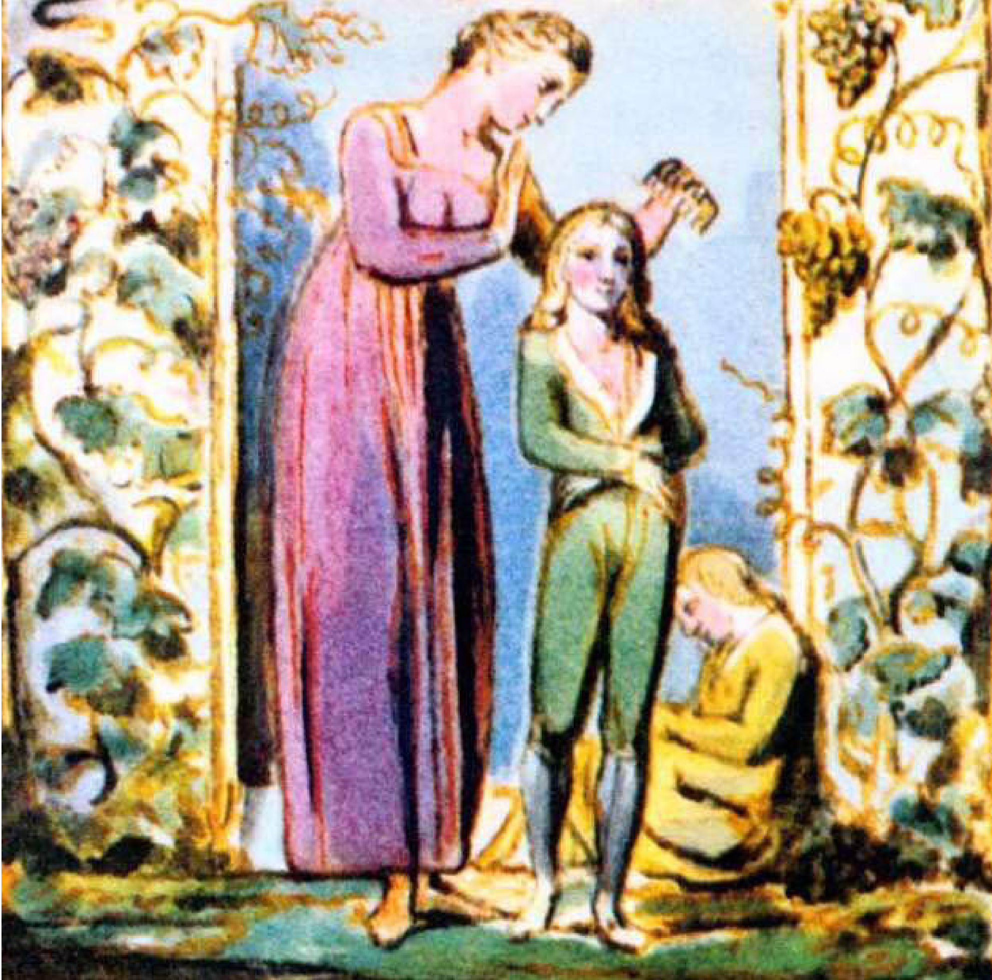
‘Sanırlar ki bir kötülük yok yaptıklarında,
Hani mutluyum ya, dans ederim, şarkı söylerim,
Ve şükretmeye giderler onlar, Tanrıya, Papaza ve Krala
Perişanlığımız üstüne bir cennet kuranlara.’

Who make up a heaven of our misery

Dadının Şarkısı

Çimenlikte çocuk sesleri duyulduğunda
Ve fısıltılar küçük vadilerde,
Gençlik günlerim canlanır gözümde,
Yüzüm sararır solar.

Artık eve gelin çocuklarım, güneş batıyor
Ve beliriyor gecenin çiyleri,
Baharınız gününüz oyunda heder oldu
Ve kışınız geceniz bekliyor pusuda.

The SICK ROSE

Maraz Gülü

Ah Gül, hastasın sen!
Gece vakti,
Uluyan fırtınada uçan
Görünmez kurt

Keşfetti, kızıl
Sevinçten yatağını
Ve cahil, gizli sevdası
Kemiriyor canını.

Sinek

Küçük sinek, Eğer düşünce dirimse
El çırpar yazların, Ve direnç ve nefesse,
Dikkatsiz elimse Ölümdür
Dokunur geçer. Yokluğu düşüncenin.

Bir sinek değil miyim Öyleyse ben, mutlu
Ben de senin gibi? bir sinek miyim,
Ya da bir insan değil misin Yaşayayım,
Sen de benim gibi? Ya da öleyim.

Zira dans ederim,
İçip şarkı söylerim,
Kör bir el kanatlarıma
Dokununcaya kadar.

Melek

Bir Düş gördüm! Ne demek olabilir?
İyi huylu bir meleğin koruduğu
Bakire bir Kraliçeydim,
Akılsız acı aklını hiç çelmemiş!

Ve gece gündüz ağlıyordum,
Gözyaşlarımı siliyordu o
Ve gece gündüz ağlıyordum,
Sevincini kalbimin, ondan gizliyordum.

Derken, kanatlarını aldı ve kaçtı,
Sonra sabah gül kırmızısına boyandı,
Gözyaşlarımı sildim ve korkularımı,
On bin mızrak ve kalkanla donattım.

Çok geçmeden geri döndü Meleğim,
Boşa gelmişti, silahlıydım,
Uçup gittiği için geçliğim,
Ve ağardığı için saçlarım.

Kaplan

Kaplan, gecenin ormanlarında
Alev alev yanan kaplan,
Hangi ölümsüz el ya da göz,
Kurabildi korkunç simetrini?

Hangi uzak derinlerde, hangi göklerde,
Yandı ateşi gözlerinin?
Hangi kanatlar üstünde uçar gözü pek?
Nasıl bir eldir, ateşi kavrar korkmadan!

Ve hangi omuz, ne tür bilgi,
Kalbinin kirişlerini bükebildi?
Hangi korkunç el, ayaklar ya da?
Çarpmaya başladığında yüreğin.

Hangi çekiç? Hangi zincir,
Hangi ocaktaydı beynin?
Hangi örs? Hangi korkunç pençe,
Ölümcül korkularını kucaklayabilir!

Yıldızlar kargılarını aşağıya atınca,
Göğü sulayınca gözyaşlarıyla,
Güldü mü görünce eserini?
Kuzu'yu yaratan mı yarattı seni?

Kaplan, gecenin ormanlarında
Alev alev yanan kaplan,
Hangi ölümsüz el ya da göz,
Korkmadan kurabilir korkunç simetrini?

Benim Güzel Gül Ağacım

Mayıs gibi hiç can sıkmaz,
Bir çiçek sunuldu bana,
Ama benim, Güzel Gül Ağacım var dedim!
Ve atlayıp geçtim üstünden tatlı çiçeğin.

Sonra gece gündüz ilgilenmeye,
Güzel Gül Ağacıma gittim,
Fakat Gülüm kıskanmış, küsmüştü bana,
Ve dikenleri tek tesellimdi benim.

Ah! Günebakan

Ah Günebakan! Bezmiş zamandan,
Güneşin adımlarını sayan,
Gezginlerin gittiği o tatlı,
Altın ülkeyi arayan.

Genç adamlar arzudan kıvranır orada
Ve solgun Bakire kardan kefenler içinde,
Doğrulurlar mezarlarından ve yükselirler,
Günebakanımın yanıp tutuştuğu yere.

Zambak

Alçakgönüllü Gül diken veriyor,
Âciz Koyun bir boynuz korkutan,
Ne diken, ne gözdağı lekeler ışıltılı güzelliğini,
Beyaz Zambak sürecekken Aşkın keyfini.

Aşk Bahçesi

Aşk Bahçesine gittim
Ve hiç görmediğim şeyi gördüm,
Çocukken oynadığım çimenliğin,
Bir Şapel yapılıyordu orta yerine.

Ve Şapelin kapalıydı kapısı
Ve ‘Girmeyeceksin’ yazılı üzerinde,
Aşk Bahçesine döndüm böylece,
Kaplı bir sürü tatlı çiçekle.

Ve gördüm ki, mezarlarla dolmuş bahçe
Ve çiçekler olmuş mezar taşları
Ve kara cüppeli papazlar yürüyor çevresinde
Ve sevinçlerim arzularım, dikenli çalılarla kaplı.

Küçük Serseri

Sevgili Anne, sevgili Anne, bu Kilise soğuk,
Oysa meyhane hoş, sağlıklı ve ılık,
Üstelik iyi içtiğimi söyleyebilirim,
Asla böyle iyi içilemeyecek cennette.

Oysa biraz Bira verselerdi Kilisede,
Ve tatlı bir ateş, ruhlarımız doysun diye,
Şarkı söyler dua ederdik hepimiz, gündüz gece,
Ne de şaşırırdık Kilisenin yolunu o zaman.

Ki Papaz vaaz edebilirdi ve içip şarkı söyleyebilirdi
Ve mutlu olabilirdik baharda kuşlar gibi
Ve namuslu baş rahibe Lurch'un, Kilise müdavimi,
Engelli çocukları olmazdı, ne de çiroz ve tutumlu.

Ve Tanrı da, bir baba gibi sevinirdi görünce,
Çocuklarını kendi gibi hoşnut ve mutlu,
Şeytanla ya da Fıçıyla tartışmazdı bir daha,
Öperdi yalnızca, ona içki ve giysiler sunardı.

Londra

Gezinmek isterim her düzenli caddede,
Ayrıcalıklı Thames'in aktığı yere yakın
Ve rastladığım her yüzde göstermek,
Acının izlerini, zayıflığın alametlerini.

Her İnsanın her çığlığında,
Her korkmuş Yavrunun feryadında,
Her seste, her yasakta,
Kalıba dökülmüş aklın duyarım kelepçelerini.

Nasıl ağlar Baca temizleyicisi,
Dehşet saçar her kara Kilise,
Ve bahtsız Askerin iç çekişi,
Yere devirir Saray duvarlarını kanlar içinde.

Gene de en çok sokaklarda duyarım gece yarısı,
Nasıl kavurur körpe Fahişelerin ilenci,
Yeni doğmuş Bebenin gözyaşlarını,
Ve soldurur frengi, Evliliğin cenaze arabasını.

İnsan Hayali

Merhamet olmazdı bir daha,
Yoksul bırakmasaydık kimseyi
Ve Merhamete gerek duyulmazdı,
Mutlu yaşasaydı herkes bizim gibi

Ve karşılıklı korku barış getirir,
Çoğalana dek bencil sevdalar,
Zulüm örter kapanı o zaman
Ve özenle serper yemlerini.

Kutsal korkularıyla oturur
Ve gözyaşlarıyla sular toprağı,
Tevazu kök salar sonra
Altında ayaklarının.

Derken kederli gölgesi Esrarın,
Saçılır üstünde başının
Ve Tırtıl ve Sinek,
Bu Esrarı yer beslenir.

Ve Hilenin meyvesini verir,
Kırmızıdır, tatlıdır yemesi,
Ve en kuytu dalında,
Yapmış Kuzgun yuvasını.

Yerin ve göğün Tanrıları,
Bulmak için onu, aradılar tüm Doğayı,
Lâkin boşunaydı çabaları,
Yetişir bu Ağaçtan bir tek İnsan Beyninde.

Yavru Keder

Tehlikeli dünyaya fırlatıldım,
Annem inliyordu! Babam ağlıyor!
Âciz, çıplak, çiğ bir sesle kaval çalan,
Bulutun içinde gizlenmiş bir deli gibi.

Babamın avuçlarında çırpınırken,
Kundağımın ipleriyle boğuşurken,
Dedim ki en iyisi bağlı ve bitkin,
Göğsünde somurtmak annemin.

Zehir Ağacı

Kızmıştım arkadaşıma,
Söyledim öfkemi, dindi öfkem,
Kızmıştım düşmanıma,
Söylemedim öfkemi, büyüdü öfkem.

Ve korkularla suladım onu,
Gece gündüz gözyaşlarımla
Ve tebessümlerle güneşlendirdim,
Hilekâr tatlı cilvelerle.

Ve gece gündüz demeden büyüdü,
Sonunda bir elma verdi parlak
Ve düşmanım ışıdığını gördü,
Biliyordu ki, o benimdi.

Kutbun üstünü peçeyle örttüğünde gece,
Gizlice girdi bahçeme,
Sabah mutlulukla gördüm ki,
Düşmanım serilmiş ağacın dibine.

My foe outstretchd beneath the tree.

Kaybolan Küçük Oğlan

Kimse sevmez kimseyi kendi kadar,
Ne de başkasına kendi kadar saygı duyar,
Ne de bilmesi olası Düşüncenin,
Kendinden daha büyük bir düşünce var.

‘Ve Peder, nasıl sevebilirim daha fazla seni,
Ya da kardeşlerimden herhangi birisini?
Kırıntı toplayan kapı önündeki,
Küçük bir kuş gibi seviyorum seni.’

Yanındaydı ve çocuğu duymuştu Peder,
Ürperten bir gayretle kavradı saçından,
Tutup sürükledi küçük paltosundan,
Taktir etti herkes bu Papazca özeni.

Ve yüksekçe bir sunağın üstünde dedi ki,
‘Bakın şu küçük şeytana!
Akıl veren biri,
En kutsal Sırrımızın yargıcına.’

Duyan olmadı hıçkırıklarını,
Boşa dövündü kederli anne baba,
Üstünden küçük gömleğini soydular
Ve demir bir zincirle bağladılar

Ve birçokları gibi onu da,
Kutsal bir meydanda yaktılar,
Boşa dövündü kederli anne baba.
İngiltere kıyılarında böyle şeyler yaptılar.

Kaybolan Küçük Kız

Gelecek Çağın çocukları,
Okuyunca bu öfkeli sayfayı,
Bilecekler ki eski bir devirde,
Aşk! Tatlı Aşk! Suç sayılırdı.

O Altın Çağ'da,
Soğuk kışlardan uzakta,
Neşe saçardı gençlik ve bakir canlılık,
Güneşli havada çıplanmış,
Kutsal ışığa.

Dolunca genç bir çift
En saf kaygıyla,
Buluştular ışıltılı bir bahçede,
Kutsal ışık, gecenin
Perdelerini henüz kaldırdığında.

Doğan günle birlikte
Oynarlar çimenlerin üstünde,
Aileler uzakta,
Yabancılar gelmedi yakına,
Derken genç kız unuttu korkusunu da.

Tatlı öpücüklerle bitkin
Anlaşırlar buluşmaya,
Çökerken ıssız uyku
Diplerine cennetin,
Ve bitap başıboşlar, başlar ağlamaya.

Lekesiz döndü babasına
Mutlu bakire,
Ama babanın, kutsal kitap gibi
Sevecen ifadesi,
Korkuyla sarstı müşfik gövdesini.

‘Ona! Solgun ve zayıf!
Konuş babanla!
Ah ürperten korku!
Ah dinmeyen dert!
Titretir ağarmış saçlarımdaki tomurcukları.’

Tirzah'a

Ne doğarsa doğsun Fani Oluştan,
Yükselebilsin diye Özgür bir nesil,
Emilmek zorunda Toprak tarafından,
Öyleyse ne yapmalı seninle şimdi?

Utanç ve Gururdan varolan Cinsler
Estiler sabahleyin ve gece öldüler,
Fakat Merhamet Ölümü Uykuya çevirdi
Çalışmak ve ağlamak için dirildi Cinsler.

Sen, benim Fani yanımın Annesi,
Zulümle biçimledin kalbimi
Ve sahte, kendini aldatan gözyaşlarınla,
Bağladın Gözlerimi, Kulaklarımı ve Burun deliklerimi.

Sıvadın dilimi de duygusuz balçıkla
Ve jurnalledin beni Fani Hayata,
Ben ki özgür kılındım İsa'nın Ölümüyle,
Öyleyse ne yapmalı seninle şimdi?

***Tinsel bir Beden olarak büyütülüyor*

Okullu Oğlan

Ağaçlarda kuşlar şakırken,
Severim yaz sabahı yataktan kalkmayı,
Meymenetsiz avcı soluksuz bırakır borusunu
Ve söyleşir tarlakuşu benimle.
Ah! Ne tatlı arkadaşlıktır bu.

Ama yaz sabahı okula gitmek.
Of! Kaçırır tüm neşeyi,
Küçük olanlar geçirir günü,
Acımasız köhne bir gözün emrinde,
İç çekişler ve dehşet içinde.

Ah! Sonra durup boynu bükük,
Saatler geçiririm kaygılı çokça,
Ne kitabımdan bir tat alır,
Ne de oturabilirim bilgiler çardağında,
Islanmış kasvetli sağanak altında.

Sevinç için doğan kuş nasıl otursun
Ve şakısın içinde kafesin,
Korkunun teslim aldığı çocuk,
Narin kanadını büküp nasıl sussun
Ve körpe canlılığını unutsun.

Ah baba, ah Anne! Don vurursa tomurlara
Ve çiçekler rüzgârda savrulursa uzaklara,
Ya soyulursa, kederle ve üzünç içinde,
Neşeleri narin bitkilerin,
Filizlendikleri gün daha,

Nasıl gelir yaz sevinçle,
Ya yaz meyveleri nasıl belirir.
Nasıl kutsarız olgun seneyi
Ve devşiririz acıların yok ettiğini,

Kavurucu kış yelleri estiğinde.

Yaşlı Yalvacın Sesi

Hazzın gençliği buraya gel
Ve gör açılış şafağını,
Hakikatin yeni doğmuş imgesini.
Kuşku uzaklaşır, kaçıp gider aklın bulutları
Cahilce tartışmalar, kurnazca sataşmalar.
Budalalık bitimsiz bir labirent,
Dolaşık kökler yollarını şaşırtır,
Kaç kişi düştü oraya!
Takılıp ölünün kemiklerine tökezlerler bütün gece
Ve bilmediklerini hissederler nedir bu, ama önemserler,
Ve diğerlerini de götürmek isterler,
Götürülmeleri gerektiğinde.

